

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 marca 2015 roku Sąd Rejonowy w Łęczycy w sprawie z wniosku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. z udziałem M. B., P. B., S. B. o stwierdzenie nabycia spadku po R. B. stwierdził, że spadek po R. B., synu W. i J., zmarłym w dniu 19 maja 2005 roku, w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., woj. (...), na podstawie dziedziczenia ustawowego nabyli: M. B. – syn w 1/3 (jednej trzeciej) części spadku, P. B. – syn w 1/3 (jednej trzeciej) części spadku, S. B. – syn w 1/3 (jednej trzeciej) części spadku oraz orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł uczestnik postępowania

P. B., podnosząc, że nie nabył on spadku po zmarłym R. B., ponieważ w dniu 16 września 2005 r. odrzucił spadek po swoim ojcu, w dowód czego przedłożył akt notarialny za Rep A Nr 2793/2005, zawierający protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Stosownie do art. 670 k.p.c., Sąd spadku zobowiązany jest do działania z urzędu w przedmiocie stwierdzenia, kto jest spadkobiercą i na jakiej podstawie. Z tego też względu Sąd nie może poprzestać na tym, co zostanie zaoferowane przez uczestników postępowania ale musi ocenić, czy stwarza to wystarczającą podstawę do prawidłowego stwierdzenia, kto nabył spadek.

W toku niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy odebrał zapewnienie spadkowe jedynie od S. B., który oświadczył m.in., że ojciec zmarł nie pozostawiając testamentu oraz, że nic nie wie, aby któryś z uczestników postępowania zrzekł się dziedziczenia, odrzucił spadek albo był uznany za niegodnego dziedziczenia. S. B. tego nie robił, nie wie czy zrobili to bracia.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ww. oświadczenie uczestnika postępowania nie było wystarczające dla wypełnienia obowiązku sądu spadkowego, o którym mowa wyżej, gdyż nasuwało uzasadnione wątpliwości co do przyjęcia, że oprócz zapewniającego, pozostali spadkobiercy powołani do dziedziczenia nie odrzucili spadku.

Potwierdzeniem tego okazało się stanowisko uczestnika postępowania P. B., który w złożonej apelacji poinformował Sąd, że w dniu 16 września 2005 r. odrzucił spadek po zmarłym ojcu, przedstawiając na tę okoliczność stosowny dokument w postaci aktu notarialnego z dnia 16 września 2005 r. za Rep A Nr 2793/2005 zawierającego protokół o odrzuceniu spadku.

Skoro zatem, w związku z treścią apelacji, sąd spadku powziął informację wskazującą, że orzeczenie powinno być innej treści, niż wydane w sprawie, zobowiązany jest do ponownego ustalenia kręgu spadkobierców, co wiąże się z przeprowadzeniem dowodu z ww. aktu notarialnego, celem ustalenia stanu faktycznego. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, Sąd dokonuje bowiem m.in. oceny skuteczności wcześniej złożonego oświadczenia o odrzuceniu spadku. Ustalenia w tym względzie stanowią przesłankę orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Sąd ma obowiązek podejmowania działań umożliwiających mu prawidłowe ustalenie kręgu spadkobierców, w niniejszej sprawie spadkobierców ustawowych. W tym zakresie, należy zwrócić uwagę, że gdyby Sąd Rejonowy odroczył termin rozprawy z dnia 12 marca 2015 r., zgodnie z wnioskiem uczestników postępowania M. B. oraz S. B. (ze względu na ważne przyczyny, o czym stanowi art. 156 k.p.c.), to mógłby zapewne poprzez odebranie zapewnienia spadkowego od wszystkich uczestników, ustalić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W świetle powyższego, uznać należy, że w sprawie nie przeprowadzono wszystkich dowodów na okoliczności istotne dla jej rozstrzygnięcia (co do odrzucenia spadku po R. B.), co spowodowało w konsekwencji błędne rozstrzygnięcie co do kręgu spadkobierców ustawowych.

Z tego względu, stosownie do treści art. 386 § 4 k.p.c., koniecznym stało się uchylene zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Badając sprawę ponownie Sąd Rejonowy, mając na względzie powyżej poczynione rozważania, powinien czynić działania zmierzające do ustalenia właściwego kręgu spadkobierców ustawowych, w tym ustalić skuteczność oświadczenia P. B. o odrzuceniu spadku.